

Nuorten tavoittaminen A-kiltojen toimien uudenlaisia keinoja

Valtaosa A-killoista arvioi tavoittavansa nuoria toimintaan huonosti. Nuorten kiinnostuksen herättäminen vaatii usein verkostojen hyödyntämistä ja nuorten pariin jalkautumista.

Nuorten tavoittaminen koetaan A-killoissa varsin haastavaksi. Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tutkimusohjelmassa (MIPA 2.0) syyskuussa 2023 tehdystä kyselyssä lähes yhdeksän kymmenestä A-kiltojen vastaajasta ilmoitti toimintansa tavoittavan nuoret melko tai erittäin huonosti. Vain yksi A-kilta ilmoitti tavoittavansa nuoria melko hyvin (kuvio alla). Kyselyyn vastasi 17 A-kiltaa.

Samassa kyselyssä päihde- ja mielenterveysyhdistysten kaikista 145 vastaajasta kuusi kymmenestä koki tavoittamisen melko tai erittäin huonoksi. Nuorten määrä toiminnassa oli kuitenkin viime vuosina useammin kasvanut kuin vähentynyt sekä A-killoissa että muissa kyselyyn vastanneissa yhdistyksissä. Nuorten määrän arvioi lisääntyneen lähes joka kolmas A-kiltojen vastaajista.

Vastaajia pyydettiin kyselyssä myös kertomaan, millaisten nuorten tavoittamisen he näkivät erityisen vaikeaksi. A-kiltojen vastauksissa todettiin muun muassa, että nuoret kaipaavat erilaista toimintaa kuin vanhemmat osallistujat. Kyselyn mukaan A-killoissa oli nuorille järjestetty erilaista ryhmä- ja virkistystoimintaa kuten peli-iltoja, vapaata yhdessäoloa, talkootoimin-

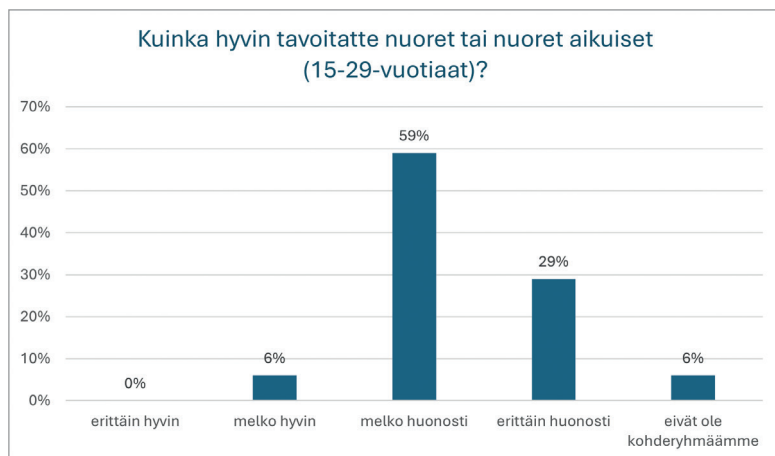
taa, iltapäiväkerhoja, leiritoimintaa ja vertaistukiryhmiä. Osassa A-killoista oli nuoria aikuisia kuntouttavassa työtoiminnassa tai työkokeilussa. Myös tukihenkilötoimintaa, keskustelutukea ja erilaista neuvontaa oli kohdennettu nuorille niin suunnitellusti kuin spontaanistikin:

”Annamme turvallisen ympäristön olla oma itsensä. Kehittyä ja vahvistua omien tavoitteiden mukaan. Uusia kokemuksia. Ikäihmisen kaveruutta ja vertaistukea, 'isovanhemmuutta ja elämänviisautta' henkilökohtaiselle kasvulle ja oman boksen ulkopuolelta”.

Kilpailua nuorten vapaa-ajasta ja puutteellista sosiaalisen median osaamista

Nuorten tavoittamisen haasteita kuvattiin kyselyssä monipuolisesti. Vastauksissa todettiin, että nuorten vapaa-ajasta kilpailevat monenlaiset aktiviteetit ja nuoret saattavat kokea muunlaisen toiminnan enemmän omakseen. Sukupolvi- ja kulttuurierot mainittiin erityisesti sosiaalisen median kohdalla: vastaajat kokivat some-tietotaitonsa ja some-kulttuurin tuntemuksensa puutteelliseksi.

Osin nuorten tavoittamisen haasteiden katsottiin liittyvän nuoriin itseensä. Syrjäytyneitä, yksinäisiä ja kotiin jääneitä nuoria oli vaikea tavoittaa, vaikka juuri he olisivat niitä nuoria, joiden nähtiin erityisesti hyötyvän toiminnasta. Haitallisen päihdeidenkäytön kanssa elävien nuorten on vaikea motivoitua hakemaan apua julkisista palveluista ja järjestöistä.

Vastaajien (n=17) arviot nuorten tai nuorten aikuisten (15–29-vuotiaat) tavoittamisesta yhdistyksen toimintaan, %

toimintaan vaatii

”Jos nuorella ei ole motivaatiota tulla päihdepalvelujen piiriin, ei häntä voi missään tavoittaa.”

Myös päihdeongelman kieltäminen, nuorten pitkä viipyminen palvelujärjestelmässä sekä tukijärjestelmiin väsyminen ja kynnistyminen vaikeuttivat nuorten tavoittamista.

Nuoria tavoitetaan jalkautumalla, verkostoitumalla ja aidosti kiinnostumalla

Vastaajat kertoivat kyselyssä myös näkemyksiään nuorten tavoittamisen hyvistä käytännöistä. Useimmin tällaiseksi mainittiin nuorten tavoittelu verkostojen kautta, yhteistyössä oppilaitosten, nuorisotoimen, kuntoutuslaitosten ja lastensuojelun kanssa. Myös nuorten omilla verkostoilla on merkitystä: sana nuorten ryhmä- ja vertaistoiminnasta leviää tehokkaasti ”puskaradion” kautta. Sosiaalinen media mainittiin usein ensisijaiseksi nuorten ensitavoittamisen keinoksi.

A-killoissa hyvät käytännöt olivat useimmin liittyneet kasvokkaihin kohtaamisiin, rohkeisiin ja ennakkoluulottomiin keskustelunavauksiin sekä nuorten pariin jalkautumiseen. Muita toimivia käytäntöjä olivat muun muassa tiedotus ja infotilaisuudet nuorten päihdepalveluissa, toiminnassa järjestettävät avointen ovien päivät, jalkautuminen nuorten keskuuteen kertomaan selviytymistarinoita, sosiaalisen median kanavat sekä toiminnalliset ryhmät ja iloinen vapaamuotoinen yhdessäolo.

Vastaajat pohtivat myös nuorten kohtaamisen taitojen tärkeyttä. Nuoria tulee kuulla aidosti kiinnostuneina ja hyväksyä heidän erilaiset mielipiteensä ja toiveensa. Jos nuoret mahtuvat mukaan myös kaiken ikäisille suunnattuun toimintaan, voi eri ikäryhmien läsnäolo olla hyväksi ilmapiiirille. ■

Teksti: Janne Takala, Sari Jurvansuu ja Jouni Tourunen
Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tutkimusohjelma
(MIPA 2.0)